

蒙古相關古籍文獻圖錄

МОНГОЛЫН ТҮҮХИЙН ЭХ БИЧГҮҮДИЙН ЭМХЭТГЭЛ

Illustrated Catalogue of Ancient Mongolian Books and Documents

國家圖書館
National Central Library

國家圖書館館長序

國家圖書館(以下簡稱本館)以保管歷代珍貴圖書文獻為其主要職責之一，館藏善本古籍相當豐富，尤具特色，在諸多珍藏特藏資料中，以宋、元、明、清善本以及普通本線裝書為主，其中善本多屬珍籍，為海內外學界所推重，咸認為是研究中華古文化的重要資產。

在蒙古主流的歷史敘事中，從 13 世紀 1206 年開始，鐵木真統一在蒙古高原的蒙古部落、建立了大蒙古國。成吉思汗的後代繼續擴大蒙古帝國，建立了橫跨歐亞世界歷史上最大的帝國。成吉思汗的孫子忽必烈汗當蒙古大汗之後將蒙古的首都移到大都，建立了元朝。元朝被明朝推翻之後蒙古人在中國的統治結束。

蒙古族是個歷史悠久的民族，自唐代出現於中國史籍，到成吉思汗時期形成強大的蒙古民族共同體，至今已歷八百餘年，一直是蒙古高原的主體民族。在漫長的歷史歲月中，他們在這片土地上創造和遺留下了豐厚的民族文化遺產，是民族歷史發展足跡的見證，也是中華文明史的重要篇章。蒙古族自元代到清代，在漫長的八百年中，留下了極其豐富的民族文物，成為蒙古文物群中重要的組成部分。這些文物反映了蒙古人的聰明才智，反映了蒙古族的歷史進程，反映了蒙古社會政治、軍事、生產、生活、風俗、文化、宗教信仰的方方面面，是民族歷史文化遺產中的精品。

1949 年以前，臺灣幾無蒙古研究，其後蒙古研究崛興主要得力于姚從吾、札奇斯欽、孫克寬、李符桐等人的提倡。此外，蒙藏委員會出版邊疆系列叢書，並長期設有蒙藏獎學金，尤其 1993 年成立蒙藏學術研究中心，對蒙古研究都有相當程度的助益。

近年來，對於蒙古相關研究有日益增加的趨勢，本館因館藏豐富及因應學術研究，著手編印館藏蒙古相關古籍文獻圖錄，便於從事學術研究者建立捷徑，讓研究者瞭解其重要的參考價值。

本圖錄擇其館藏蒙古相關古籍文獻，總計五十八種，其內容分為歷史類二十七種、輿地類十四種、文化類十三種、拓片四種。其版本包含明刊本、鈔本、稿本、清刊本、叢書本等，每一部文獻，除了具有史料價值外，從版式到行款、從文字到圖像、從字體到墨色、從鈐印到題款、從紙張到裝幀等，都從一個側面反映出當時的時空，折射出當時的歷史。

蒙古族三大歷史名著之《蒙古秘史》、《蒙古源流》也列於其中。《蒙古秘史》譯稱《元朝秘史》，亦稱《元秘史》。該書是 13 世紀歷史、文學的傑出著作。這部巨著不僅記載了古代蒙古汗的先世，蒙古政權的奠基者成吉思汗

的生活、業績之外，還真實、準確、藝術地描繪了蒙古游牧生活的狀況，為瞭解 12 至 13 世紀蒙古社會各個方面提供了豐富的材料。而《蒙古源流》，原名《寶貝史綱》，是十七世紀蒙古族的一部編年史，是研究元代以後蒙古史的重要歷史文獻。

從表層來看，圖書館收藏的是文獻，但如從深層來看，圖書館收藏的其實是文明的歷史和文明的記憶。因此，典籍是對人類歷史最佳的解釋與說明，沒有典籍的承載，歷史就沒有了靈魂。每一部文獻，都是作者智慧的結晶，它傳承著作者的聞見、思感與知識。這些內容豐富、思想繽紛、記憶鮮活的古籍，展現了流光四溢、異彩紛呈的形象。透過本館的典藏，提供大眾對元代蒙古歷史文化深刻的認識。

國家圖書館 館長

2016 年 5 月 25 日

Тайванийн төв Номын сангийн даргын өмнөх үг

Тайванийн төв номын сан нь үе үеийн үнэт ховор ном судар, эх бичгүүдийг хадгалж хамгаалахыг үйл ажиллагааныхаа гол чухал үүрэг хариуцлага болгож ирсэн агаад, тус номын санд эртний үнэт ховор эх бичиг, судар шасдир арвин их билээ. Тэдгээр үнэт ховор эх бичиг, эх сурвалжуудын дотор Сүн, Юань, Мин, Чин улсын үеийн эх бичгүүд голлодог. Тэдгээр нь гадаад, дотоодын эрдэм шинжилгээний эргэлтэд орж, эртний бичиг соёлын нандин чухаг судлагдахуун болж ирсэн юм.

Монголын түүхэнд холбогдох эх бичгүүдийн хувьд гэхүл, XIII зууны эхэн буюу 1206 оноос эхлэн Тэмүүжин Чингис хаан Монголын өндөрлөг дэх олон овог аймгийг нэгтгэн Их Монгол Улсыг байгуулсан тэр цаг үеэс эхэлдэг. Чингис хааны үр хойчис Их Монгол Улсыг улам өргөтгөн тэлж, дэлхийн түүхэнд хосгүй гэгдсэн Ази-Европыг дамнасан эзэнт гүрнийг байгуулсан билээ. Чингис хааны ач хүү Хубилай сэцэн, Монголын их хаан болсныхоо дараа гүрний нийслэлийг шилжүүлэн Дайду их хотыг үндэслэж, Юань улсыг цогцлоосон амуй. Хожим нь Мин улс Юань улсыг мөхөөснөөр Хятад дахь монголчуудын ноёрхол төгссөн болой.

Монгол үндэстэн бол эртний түүхтэй их үндэстэн мөн. Бүр Тан улсын үеэс янагш Хятадын түүх бичлэгт тэмдэглэгдэж, Чингис хааны үед хүрч ирэхэд ийнхүү Монгол үндэстний хүчирхэг их хамтын нийгэмлэг цогцолсон нь нэгэнт найман зууны тэргээх хэрэг явдал байсан болой. Монголчууд эрт дээр цагаас өнөөг хүртэл Монголын өндөрлөгт оршиж ирсэн голлох үндэстэн ажгуу. Түүхийн өнө урт цаг хугацааны туршид тэд энэ газар нутаг дээрээ үндэстний баялаг их өв соёлыг цогцлоон уламжилж иржээ. Энэ бүхэн нь тухайн үндэстний түүхэн хөгжлийн ул мөр, гэрч баримт мөн төдийгүй, Хятад үндэстний соёлын нэгэн хуудас болсон байдаг.

Монголчууд Юань улсын үеэс Чин улсын үе хүртэлх өнө урт найман зууны туршид соёлын арвин их өв дурсгалыг үлдээсэн нь Монгол үндэстний соёл иргэншлийн нэгэн чухаг салшгүй хэсэг болдог юм. Тэр бүх өв дурсгал монгол хүний оюун ухаан, сэцэн билгийг илэрхийлэл, бас монгол үндэстний түүхийн явц голдрилыг тусгал, мэдээж, Монголын нийгэм, улс төр, цэргийн үйл хэрэг, урлал үйлдвэрлэл, аж төрөл, ёс заншил, соёл урлаг, шашин шүтлэг зэрэг олон салбарын үр дүн агаад, үүгээрээ тухайн үндэстний түүх, соёлын шилдэг сонгодог өв дээжис болдог авай.

1949 оноос өмнө Тайваньд Монгол судлал байсангүй. Харин тэр үеэс хойш Монгол судлал бий болж, их эрдэмтэн Яо Цун-Ү, Захчид Сэцэн, Сунь Кэкуан, Ли Футун нарын олон мэргэдийн хүч чармайлтын дүнд идэвхжин хөгжсөн юм. Сүүлийн жилүүдэд Монгол судлалын тодорхой чиглэл, салбарууд улам бүр нэмэгдэн хөгжиж байна. Энэ удаад тус номын сангаас өөрт хадгалагдаж байдаг арвин баялаг өв сан хөмрөгийн доторхи Монголын түүхтэй холбоотой

бичиг, сурвалжуудыг эмхэтгэн нэгтгэж, энэхүү номыг хэвлүүлж байгаа нь эрдэмтэн судлаачдад хүргэн танилцуулж, тэдгээрийг судалж шинжлэх үнэт боломжийг олгох зорилтыг агуулсан болой.

Тус номын санд хадгалагдаж буй Монголын түүхэнд холбогдох эх бичгүүдээс энэ удаад 58-ыг сонгосны дотор түүхийн эх сурвалж 27, газар зүйн ойллого 14, соёлын зүйл 13, хөшөөний бичээс 4 оржээ. Тэдгээр нь Мин улсын үеийн бар хэвлэл, гараар хуулсан хувь, Чин улсын үеийн янз бүрийн хэвлэл бий. Тэд бүгд түүхийн чухаг ач холбогдолтой төдийгүй, бар хэвлэл, хуулбар, үсэг бичгийн тиг хэв, бэх зосын өнгө будаг, тамга тэмдгийн хэлбэр, цаас хуудас зэрэг бүхий л талаараа тухайн цаг үеийн байдлыг тусгасан нь дамжиггүй. Энэ нь ч бас түүх болой.

Монголын түүхийн гурван их бичиг болох “Монголын нууц товчоо”, “Хаадын үндэсний эрдэнийн товч” зэрэг гайхамшигт бүтээлүүд энэ номд орсон. “Монголын нууц товчоо”-г “Юань улсын нууц түүх” гэдэг. XIII зууны түүхийн энэ бүтээл нь уран зохиолын сод туурвил мөн. Энэ туурвилд эртний Монголын хаадын уг гарал, Монгол төрийг үндэслэгч Чингис хааны амьдрал, үйлс, гавьяа зүтгэлийг мөнхөлсөн төдийгүй, монголчуудын нүүдлийн аж төрөл, аху ёсыг бодитой, үнэн зөв, яруу сайхнаар дүрслэн өгүүлсэн нь XII-XIII зууны Монголын нийгмийг ойлгож мэдэх баялаг эх сурвалж юм. Түүнчлэн “Хаадын үндэсний эрдэнийн товч” буюу “Эрдэний түүх” нэрт судар нь XVII зуунд бичигдсэн Монгол үндэстний түүхийн он дараалсан бичиг агаад Юань улсаас хойших Монголын түүхийг судлах чухал эх судлагдахуун мөн.

Өнгөц харахад номын сангийн судар бичгүүд нь хадгаламж мөн, харин гүн харахул хүн төрөлхтний түүх, соёл иргэншлийн тэмдэглэл мөн. Иймээс хөмрөг хадгаламж нь хүн төрөлхтний түүхийн хамгийн шилдэг сайхан үзмэр, тэд бүгд үгүй аваас аливаа түүх амь сүлд үгүй байхсан билээ. Тэдгээр эх бичиг болгон зохиогчийн оюун ухааны охь дээж агаад зохиогчийн үзсэн харсан, бодсон сэтгэснийг өнөөгийн бидэнд уламжлан дамжуулж байгаа хэрэг юм аа. Баялаг утга агуулгатай, агуу их үзэл санаатай, сайтар ой санамж бүхий эдгээр эх бичгүүд өнгөрсөн үеийн гэрэлт хөшөө, өнгө солонгорсон өв дурсгал амой.

Тус номын сангийн сонгодог өв хөмрөгөөр дамжуулан өргөн олон уншигч, Юань улсын Монголын түүх, соёлтой гүнзгий танилцах боломжтой гэдэгт гүнээ итгэж байнам.

Тайванийн төв номын сангийн захирал

Зөн Шусен хичээнгүйлэвэй.

2016 оны 5 дугаар сарын 25-ны өдөр.

Preface by the Director-General of the National Central Library

One of the major tasks of the National Central Library (hereafter NCL) is to preserve precious books and documents from different ages. NCL has a rich collection of authoritative editions, and the authoritative editions and common thread-bound books from the Song, Yuan, Ming, and Qing dynasties make up most of the rare-book collections and special collections. Most of the authoritative editions in the collections are rare books that have been highly praised as important resources for the study of ancient Chinese culture by researchers in relevant academic fields both from Taiwan and from abroad.

Main-stream Mongolian historical narratives begin with the establishment of the great Mongolian Empire by Temujin after he united the Mongolian tribes in Mongolia. The descendants of Genghis Khan continued to expand the empire which ultimately became the largest empire in world history, one that spanned Europe and Asia. Kublai Khan, the grandson of Genghis Khan, moved the capital of the empire to Da-du and founded the Yuan dynasty. However, the Mongolian reign in China ended when the Yuan dynasty was overthrown by the Ming dynasty.

The Mongols are a people with a long history. They appeared in Chinese historical records in the Tang dynasty and formed a powerful Mongolian empire during the reign of Genghis Khan. For the past 800 years, they have been the main ethnic group of Mongolia. During this long history, they have created and left behind a rich cultural heritage of their land, made a marked impact on historical development, and recorded an important chapter in the history of Chinese civilization. In the 800 years from the Yuan dynasty to the Qing dynasty, the Mongols left abundant cultural and historical relics which reflect the intelligence and the historical progress of the people, as well as features of Mongolian society and traditions in the fields of politics, military life, manufacturing, customs, culture, and religious belief, the essence of their historical and cultural heritage.

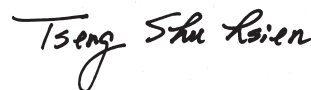
Taiwan was a tabula rasa in terms of Mongolian-related research before 1949. Later, it became significant due to its promotion by Yao Cong-wu, Zha-qi Si-qin, Sun Ke-Kuan, Li Fu-tong, among others. In addition, the Mongolian and Tibetan Affairs Commission published a series of books on the border lands and offered scholarships for those interested in pursuing Mongolian and Tibetan studies. In particular, the establishment of the Academic Research Center for Mongolian and Tibetan Studies in 1993 has played a significant role in advancing the Mongolian and Tibetan research.

In recent years, Mongolian studies have been developing apace. With its rich collection and promotion of academic research, NCL compiled a catalogue of its collection of Mongolian ancient texts and documents to assist academic researchers who are able to appreciate this invaluable collection of rare materials.

The catalogue consists of selected 58 Mongolian ancient texts and documents of the library collection, including 27 in the field of history, 14 in geography, 13 in culture, and 4 ink-rubbings. These include editions, transcripts, and manuscripts from the Ming and Qing dynasties. Each document, from its format and style, its words and illustrations, its script and colors, its seals and inscriptions, and its paper and binding, is rich with historical value and reflects a specific microcosm of a distant time and place.

Among the works in the collection are two of the three most famous historical records of the Mongols: Mongol *Mi-shi* (*History of the Mongols*) and Mongol Yuan-liu (*The Origins of the Mongols*). Mongol *Mi-shi*, also known as Yuan-chao *Mi-shi* (*History of the Yuan Dynasty*) or Yuan *Mi-shi* (*History of the Yuan Dynasty*), is a history and literary masterpiece from the 13th century. It not only records the history of the Mongolian Khans, including the life and achievements of Genghis Khan, but accurately depicts the nomadic life of the Mongols, and thus offers abundant materials for understanding a wide range of social aspects of the Mongols in the 12th and the 13th centuries. Mongol Yuan-liu, originally known as Bao-bei Shi-Gang (*Precious Historical Survey*), is a chronicle of the Mongols of the 17th century and an important historical document for researching Mongolian history after the Yuan dynasty.

At first glance, what the library collects appear as documents, but on a deeper level, the library actually preserves the history and the memory of civilization. Thus, books are the best representation and description of human history; without the records found in books, history is bereft of its soul. Every document is a crystal of its author's wisdom as it conveys the author's experience, thought and knowledge. These ancient texts are rich in content, provide insightful thoughts and concepts and precious memories that come to life in vibrant and colorful images. Our collection can benefit the public by offering them opportunities with each volume to arrive at a profound understanding of the history and culture of the Mongols in the Yuan dynasty.

Director-General, National Central Library

May 25, 2016

駐台北烏蘭巴托經濟貿易代表處代表序

蒙古人對自己民族的歷史深感驕傲，因為成吉思汗曾經建立過人類歷史上最大的帝國—大蒙古帝國。目前蒙古人民積極回顧研究其祖先的歷史、文化，近年來更致力建立蒙古與臺灣的良好合作關係，積極結合雙方學術界共同合作研究和編寫蒙古史文獻，並將文史研究的成果資料提供給讀者利用，這對雙方來說是十分重要的合作目標。因此，本代表處乃與國家圖書館合作，提議該館將珍藏的蒙古相關古籍文獻編寫提要，公開出版。

國家圖書館收藏相關蒙古歷史文化之古籍文獻超過 100 餘部，這次從中選擇近 70 部編錄成本書，內容包括蒙古民族歷史上最早記載之經典文獻《蒙古秘史》，還有《元史》、《黑韃事略》、《皇元聖武親征錄》等眾所周知的歷史典籍，以及《國朝名臣事略》、《西使記》等書籍，肯定會引起國內外讀者和學術界的閱讀與研究興趣。

我們相信，藉由這本書的出版，將能提供國內外學者研究蒙古歷史、文化的重要文獻資料。而本書所具備的參考價值，也將滿足他們的研究需求，協助他們今後能從事更多領域的蒙古研究。

本代表處曾於 2015 年和國立故宮博物院一起編寫出版《國立故宮博物院院藏蒙古文物彙編》一書，並於 2015 年 9 月在烏蘭巴托召開的「慶祝忽必烈汗誕生 800 周年國際研討會」上，舉辦書籍發表儀式，此書也成為蒙古與臺灣開展文化合作關係的一個美好案例。這本書的內容不僅揭露國立故宮博物院珍藏許多有關蒙古歷史、文化的珍貴文物、文獻，其中更有不少是世界獨一無二、非常珍貴的文物資料。

而這次，我們繼續和國家圖書館一起合作，將珍藏在該圖書館裡有關蒙古歷史文化的古籍文獻資料，以圖錄的形式，編寫翻譯出版，書名定為《蒙古相關古籍文獻圖錄》。

尊敬的讀者！當您看過這兩本書後，必能理解有關蒙古歷史文化所遺留的不少文獻及文物。這些臺灣所珍藏的蒙古重要文化遺產，數百年來承蒙臺灣朋友們盡心維護，讓蒙古歷史文獻及文物能夠繼續傳承，對此我們致以十二萬分的感謝！

蒙古人民非常重視祖先流傳的歷史文化，為滿足對歷史研究的願望，我們感謝國家圖書館提供這次機會，合作出版這本書。對此，我們謹向國家圖書館館長曾淑賢博士及全體同仁表示謝意，並祝福工作成功！

琶尼德珠奈·海隆
駐台北烏蘭巴托經濟貿易代表處代表
2016 年 6 月 17 日

Тайбэй дэх Улаанбаатарын худалдаа, эдийн засгийн төлөөлөгчийн газрын тэргүүний өмнөх үг

Тайбэй дэх Улаанбаатарын Худалдаа, эдийн засгийн Төлөөлөгчийн газар Тайванийн Төв номын сантай хамтран тус номын санд хадгалагдаж байгаа Монголын түүхийн эх бичгүүдийг эмхэтгэн цомог ном хэвлүүлж өргөн олон уншигчдад толилуульж байна.

Тус номын санд хадгалагдаж байдаг Монголын түүхийн эх бичгүүдийг тоймлон үзэхэд лавтайяа нэг зуу хол гарах тул энэ удаад бид тэдгээрээс 60 шахмыг нь сонгон танилцуулж байна. Тэдгээрийн дотор монгол үндэстний түүх бичлэгийн хамгийн эртний, эрхэм нандин түүхэд тооцогддог “Монголын нууц товчоо”-ны хуулбар хувь байгааг дурдах нь нэр төрийн хэрэг юм.

Цаашилбал, монголчуудын эрт цагийн намтар түүхийг өнөө үед өртөөлөн хүргэж ирсэн “Юань улсын түүх”, “Хар татарын хэргийн товч”, “Богд баатар биеэр дайлсан тэмдэглэл” зэрэг дэлхий дахинаа мэдэх гайхамшигт судар шасдирууд буйн дээр, бас “Гавьяат түшмэдийн намтар”, “Өрнө этгээдэд элчилэгсэн тэмдэглэл” зэрэг төдийлөн судлагдаагүй цөөнгүй туурвил орсныг уншигчид хийгээд эрдэмтэн судлаачид сонирхон үзэх нь дамжиггүй.

Энэ бүхэн нь нийт монголчуудад, түүнчлэн Монголын түүх, соёл иргэншлийг сонирхон судалдаг олон улсын эрдэмтэн судлаачдад чухаг гарын авлага, судлагдахуун болно гэдэгт итгэж байна. Энэ үндсэн дээр тэд цаашид эдгээр ховор нандин судар шасдируудыг нэгбүрчлэн үзэж судлах таатай боломж нээгдэж байна гэж хэлж болох юм.

Бид 2015 онд Тайванийн Үндэсний “Хааны ордон” музейтэй хамтран тус музейд хадгалагдаж байгаа Монголын түүх, соёлд холбогдох өв дурсгалуудын дээжээс өргөн олон нийтэд танилцуулах зорилгоор “Тайванийн Хааны ордон музей дэх Монголын түүх, соёлын өв дурсгалууд” нэртэй томоохон цомог номыг хамтран хэвлэж гаргасан билээ.

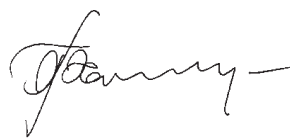
Энэ бүтээл Монгол-Тайванийн хамтын ажиллагааны нэг сайхан үлгэр жишээ болсон бөгөөд 2015 оны 9 дүгээр сард Хубилай хааны мэндэлсний 800 жилийн ойг тэмдэглэн өнгөрүүлэх хүрээнд Улаанбаатар хотноо болсон олон улсын эрдэм шинжилгээний хурлын үеэр хоёр тал хамтран ном нээх ёслол хийсэн юм. Тэр ном “Хааны ордон” музейд Монголын түүх, соёлтой холбоотой өв дурсгал цөөнгүй байдгийн илэрхийлэл болсон төдийгүй, олон нь зөвхөн ганц эх хувь, асар их үнэ цэнтэй, ховор нандин эд болохыг мэдэхэд баярлахгүй байхын аргагүй.

Өнөөдөр бид энэ сайхан жишээгээр Тайванийн Төв номын сантай хамтран тус номын санд хадгалагдаж байгаа Монголын түүхийн эх бичгүүдийг эмхэтгэн удаахь цомог номыг хэвлүүлж байна. Энэ хоёр номоос харахад Тайваньд Монголын тухай, Монголын түүх, соёлтой холбоотой арвин их өв дурсгал хадгалагдаж байдаг нь уншигч танд ойлгомжтой болох буй заа.

Зуун, мянганы тэртээх монголчуудын өвөг дээдсийн цадиг түүхийг хадгалж ирсэн тайвань нөхдөд талархах нь зүйн хэрэг мөн.

Өвөг дээдсийнхээ эртний намтар түүхийг олж мэдэж, үзэж судлах гэсэн монголчуудын их хүсэл эрмэлзлийг хангаж энэхүү номыг хамтран хийх боломж олгосон Тайванийн Төв номын сангийн захирал, хатагтай Зөн Шусен болон хамтран ажилласан номын сангийн ажилтнууд, эрдэмтдэд гүн талархал илэрхийлж, ажлын улам их амжилт хүсэн ерөөе.

Түүнчлэн энэ ажлыг санаачлан, ивээн тэтгэж ирсэн Монгол Улсын нийслэл Улаанбаатар хотын удирдлага, тамгын газарт гүн талархал илэрхийлье.

П.ХАЛИУН,
Тайбэй дэх Улаанбаатарын худалдаа, эдийн засгийн
төлөөлөгчийн газрын тэргүүн

2016 оны 6 дугаар сарын 17-ны өдөр.

Preface by the Head of the Ulaanbaatar Trade and Economic Representative Office in Taipei

Mongolians are proud of our history of the Mongol Empire, the biggest empire in mankind's history, built by Genghis Khan. Mongolians are actively studying their ancestors' history and culture. In recent year, Mongolia is building a positive relationship with Taiwan. Mongolia and Taiwan coordinate with each other to research and compile pieces of literature of Mongolia's history. Moreover, we provide our findings for readers to apply to other fields. This cooperation is an extremely important goal for both Mongolia and Taiwan.

National Central Library holds more than 100 pieces of literature related to Mongolian history and culture. We chose almost 70 of them to compile into this book in which many of the early and well-known literatures are included, such as *Mongol Mi-shi (History of the Mongols)*, *Yuan Shi (History of the Yuan Dynasty)*, *Hei-da Shi-luie (The stories of Black Tartars)*, *Huang-yuan Sheng-wu Qin-zheng Lu (Emperor Genghis Khan, the conqueror's story)*, *Guo-chao Ming-chen Shi-luie (The stories of the celebrities in Yuan Dynasty)* and *Xi-shi Ji (The story of delegates to the West)*. This book will interest many readers and academics at home and abroad.

We believe that this book will become an important literature for those researchers in the studies of Mongolian history and culture. The academic value of this book can satisfy their needs and assist them with undertaking more relevant research on Mongolia.

Our office published *Cultural Relics of the Mongols in the National Palace Museum Collection* with the National Palace Museum in 2015. We launched this book at the academic conference as one of the activities for celebrating Genghis Khan's 800th birthday in September, 2015. This is a positive case for the cultural cooperation between Mongolia and Taiwan. Not only does this book reveal many Mongolia's historical and cultural relics and literatures that National Central Museum holds, it also shows that these documents are unique and precious.

We continue to cooperate with the National Central Library this time for translating and publishing the collected ancient literatures in the form of a catalogue. The book is titled as *Illustrated Catalogue of Ancient Mongolian Books and Documents*.

To our beloved readers, you can surely understand much about Mongolian history and culture through these relics and literature after reading these two books. The important cultural heritage of Mongolia is well maintained by our Taiwanese friends for hundreds of years. We give you our sincere appreciation for this effort to pass on Mongolian history.

Mongolians attach much importance to the history and culture from our ancestors. In order to meet the need for historical research, we appreciate this opportunity of publishing this book with National

Central Library. We would also like to give our appreciation to Dr. Tseng, Shu-hsien, the Director General of National Central Library and the team.

Khaliun Panidjunai
Head, Ulaanbaatar Trade and Economic Representative Office in Taipei
June 17,2016

目次 / Гарчиг / Contents

序 / ӨМНӨХ ҮГ | Prefaces

- 國家圖書館館長 / 曾淑賢 1
Тайванийн төв номын сангийн захирал / Зөн Шусен хичээнгүйлэвэй
General-Director, National Central Library / Zeng Shu-hsian
- 駐台北烏蘭巴托經濟貿易代表處代表 / 琶尼德珠奈·海隆 7
Тайбэй дэх Улаанбаатарын худалдаа, эдийн засгийн төлөөлөгчийн
газрын тэргүүн / П.ХАЛИУН
*Head, Ulaanbaatar Trade and Economic Representative Office in Taipei /
Khaliun Panidjunai*

12

歷史 / ТҮҮХИЙН БҮЛЭГ | History

1. 元朝秘史 20
Монголын нууц товчоо
Yuan-chao Mi-shi
2. 元史備忘錄 26
Юань улсын санамж бичиг
Yuan Shi Bei-wung-lu
3. 蒙古史略 32
Монголын түүхийн товч
Mongol Shi-luie
4. 北虜事跡 36
Умрыг хураасан тэмдэглэл
Bei-lu Shi-ji
5. 黑韃事略 40
Хар татарын хэргийн товч
Hei-da Shi-luie
6. 平宋錄 46
Сүн улсыг түвшитгэсэн түүх
Ping-Song Lu
7. 欽定蒙古源流 50
Эрдэнийн товч
Qin-ding Mongol Yuan-liu

8. 皇元聖武親征錄	56	
Богд баатар биеэр дайлсан тэмдэглэл <i>Huang-yuan Sheng-wu Qin-zheng Lu</i>		
9. 校正元親征錄	60	
Биеэр дайлсан тэмдэглэл <i>Jiao-zheng Yuan Qin-zheng Lu</i>		
10. 元史	64	
Юань улсын түүх <i>Yuan Shi</i>		
11. 庚申外史	68	
Гэншэнь вайши <i>Geng-shen Wai-shi</i>		
12. 北征錄	72	13
Умрыг дайлсан тэмдэглэл <i>Bei-zheng Lu</i>		
13. 出使錄	76	
Элчлэн зорчсон тэмдэглэл <i>Chu-shi Lu</i>		
14. 國朝名臣事略	80	
Төрийн нэрт түшмэдийн хэрэг явдлын товч <i>Guo-chao Ming-chen Shi-luie</i>		
15. 元儒考略	86	
Юань улсын Күнзийн сурталтнуудын тухай тэмдэглэл <i>Yuan-ru Kao-luie</i>		
16. 元朝人物略	90	
Юань улсын нэрт хүмүүсийн товчоон <i>Yuan-chao Ren-wu Luie</i>		
17. 延祐四明志	96	
Янь-ю сыминжи <i>Yan-yiu Si-ming Zhi</i>		
18. 大元聖政國朝典章	100	
Их Юань улсын бүгд хууль <i>Da-yuan Sheng-zheng Guo-chao Dian-zhang</i>		
19. 北狄順義王俺答謝表	106	
Бэйди улсын шударгуу ван Андагийн талархлын илтгэл <i>Beidi Shun-yi-wang Yan-da Xie Biao</i>		

20. 正統臨戎錄	110
Жөнтун линрун луй <i>Zheng-tong Lin-rong Lu</i>	
21. 草木子	114
Цаомузы бичиг <i>Сао-му-зи</i>	
22. 南村輟耕錄	118
Өмнөдийн сэлүүн тэмдэглэл” <i>Nan-cun Chuo-geng Lu</i>	
23. 蒙鞞備錄	124
Монгол татарын бүрэн тэмдэглэл <i>Mong-da Bei-lu</i>	
24. 防邊紀事	130
Хил хязгаарыг сахин хамгаалсан хэргийн тэмдэглэл <i>Fang-bian Ji-shi</i>	
25. 平定準噶爾方略	134
Зүүнгарыг түвшитгэсэн тэмдэглэл <i>Ping-ding Dzungaria Fang-luie</i>	
26. 蒙古源流箋證	138
Эрдэнийн товч” судрын нэмэлт тайлбар <i>Mongol Yuan-liu Jian-zheng</i>	
27. 元史譯文證補	142
Юань улсын түүхийн орчуулгын нэмэлт засвар <i>Yuan-shi Yi-wen Zheng-bu</i>	

輿地 / ГАЗАР ЗҮЙН БҮЛЭГ / *Geography*

28. 西使記	148
Өрнө этгээдэд элчилэгсэн тэмдэглэл <i>Xi-shi Ji</i>	
29. 大元大一統志	152
Их Юань улсын бүрэн ойллого <i>Da-yuan Da-yi-tong Zhi</i>	
30. 元輿地略	156
Юань улсын газар зүйн ойллого <i>Yuan-yu-di Luie</i>	

31. 口北三廳志	162
Боомтын арын гурван нутгийн ойллого <i>Kou-bei San-ting Zhi</i>	
32. 西遊錄注	166
Өрнө зүгт зорчсон тэмдэглэлийн нэмэлт цохолбор <i>Xi-yiu-lu Zhu</i>	
33. 耶律文正西遊錄補注	172
Елүй Чуцайн өрнө зүгт зорчсон тэмдэглэлийн зүүлт тайлбар <i>Yelu Wen-zheng Xi-yiu-lu Bu-zhu</i>	
34. 四夷圖說	176
Дөрвөн харийн зурагт өгүүлэмж <i>Si-yi Tu-Shuo</i>	
35. 四夷廣記	182
Дөрвөн харийн тухай дэлгэрэнгүй тэмдэглэл <i>Si-yi Guang-ji</i>	
36. 荒徼通考	188
Агар хязгаарын нэвтэрхий бичиг <i>Huang-jiao Tong-kao</i>	
37. 近光集	192
Нарангэрэлтийг бараалсан тэмдэглэл <i>Jin-guang Ji</i>	
38. 蒙古游牧記	196
Монголын нүүдэл малжлын тэмдэглэл <i>Mongol Yiu-mu Ji</i>	
39. 河套圖考	202
Хөгаогийн газар зүйн таниулга <i>Hetao Tu-kao</i>	
40. 皇朝藩部要略	206
Хааны албатын тэрлэсэн тэмдэглэл <i>Huang-chao Fan-bu Yao-luie</i>	
41. 長春真人西遊記	212
Чанчунь бомбын өрнө этгээдэд зорчсон тэмдэглэл <i>Chang-chun-zhen-ren Xi-yiu Ji</i>	

文化 / СОЁЛЫН БҮЛЭГ / Culture

42. 華夷譯語 216
Хятад ба харь хэлний орчуулгын толь бичиг
Hua-yi Yi-yu
43. 圖繪寶鑑 222
Уран зургийн эрдэнийн хүрэл толь
Tu-huei Bao-jian
44. 飲膳正要 226
Идээ умдааны заслын хураангуй
Yin-shan Zheng-yao
45. 新編羣書類要事林廣記 234
Шилин гуаньзи
Xin-bian Qun-shu-lei-yao Shi-lin Guang-ji
46. 靜齋至正直記 240
Сэлүүн өргөөнөө тэрлэсэн тэмдэглэл
Jing-zhai Zhi-zheng-zhi Ji
47. 金剛般若波羅蜜經 244
Билиг бармидын очир эрдэнийн судар
Jin-gang Buo-re Buo-uo-mi Jing
48. 湛然居士文集 248
Жэньрань тойны шүлгийн эмхэтгэл
Zhan-ran-ju-shi Wen-ji
49. 劉太傅藏春集 252
Лю Тайбөгийн хаврын дуулал
Liu Tai-fu Cang-chen Ji
50. 雁門集 256
Яамэнгийн тэмдэглэл
Yan-men Ji
51. 滋溪文稿 262
Цысигийн эх ноорог
Zi-xi Wen-gao
52. 經濟文集 266
Эдийн засгийн тэмдэглэлүүдийн эмхэтгэл
Jing-ji Wen-ji

53. 元文類	270
Юань улсын утга зохиолын эмхэтгэл <i>Yuan Wen-lei</i>	
54. 元詩選	274
Юань улсын шүлгийн сонгомол <i>Yuan Shi-Xuan</i>	

拓片 / БИЧЭЭС СИЙЛБЭРИЙН БҮЛЭГ / *Ink Rubbings*

55. 江東宣慰使珊竹公神道碑	280
Цыжу бомбын сурталтны хөшөөний бичээс <i>Jiang-dong Xuan-wei-shi Shan-zhu-Gong Shen-dao-bei</i>	
56. 達魯花赤珊竹神道碑銘	282
Даргач Санжугийн гэрэлт хөшөөний тэмдэглэл <i>Da-lu-hua Chi-shan-zhu Shen-dao-bei-ming</i>	
57. 莫高窟速來蠻王功德題名刻石	286
Мөгөө агуй дахь Сулайми хааны гавьяаг сийлсэн бичээс <i>Muo-gao-ku Su-lai-man-wang Gong-de-ti-ming Ke-shi</i>	
58. 勒修玉案山筇竹寺藏經殿碑附蒙文碑陰	288
Юй-ань уулын Зьежу сүмийн дуган дахь хөшөөний монгол бичээс <i>Le-xiu-yu-an-shan Qiong-zhu-si Cang-jing-dian Bei-fu-meng-wen-bei-yin</i>	